

ΠΙΕΡΙΕΡΓΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ ΚΑΙ Η ΣΤΑΥΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Πώς γεννήθηκε τὸ πρῶτο τριαντάφυλλο. Ἡ ἀγριοτριανταφυλλία καὶ τὸ στερκνῖ τὰ; Μεγάλη; Περικεκεῆ; Τὸ βρωμόδες ρόδον;. Τὶ λένε οἱ πατέρες τῆς ἐκλητικῆς; γιὰ τὰ τριαντάφυλλα; Τὶ πιστέοντες σὲ τὴν Γερμανία; Ἡ σικάλα τοῦ διαβόλου. Γιατὶ τῆς τριανταφυλλίδες τ' ἀγκάθια είνε γυριστά; Ἡ αγριοτριανταφυλλία καὶ ὁ Ἰούδας. Πῶ; ἔγιναν τὰ τριαντάφυλλα κατά τοὺς Ἀβίσσουνος. κ. λ. π. κ. λ. π.

Γιὰ δὲ τὰ λουλούδια, ὑπάρχουν ἴστορίες ὡμοφερες σὲ διοικούς τοὺς λαοὺς.

Τὸ λουλούδι δῆμος ποὺ τὰ περνάει δῆμοι, στὶς παραδόσεις, εἶναι τὸ τριαντάφυλλο, τοῦ διοικού τὴν ὑπαρξίην, πολλοὶ ξένοι λαοί, συνέδεσαν μὲ τὴν σταύρωσιν τοῦ Θεανθρόπου.

Τὸ τριαντάφυλλο ὄφελει τὴν πληθῶν τῶν διηγήσεων ποὺ ὑπάρχουν γι' αὐτὸν, σὲ τρία πράγματα.

Δεύτερα στὴν ὥραιότερα τοῦ στὸν κόσμο.

Καὶ τρίτον στὸν τόπο ποὺ γεννήθηκε καὶ αὔξησε, στὸν τόπο δηλαδὴ τῶν παραδόσεων, τῶν μύθων καὶ τῶν παθητικῶν ποιησάσων τὴν Ἀνατολή.

Σήμεροι θὰ ἔχειτο ημίσησης πάνως ἡ παραπέδη τοῦ ρόδου, συνεδέθη ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς μὲ τὸν θάνατο τὸν Κυριού.

Κατὰ τὴν Χριστιανικήν, λοιπὸν παράδοσιν, τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἔπερχε ἀπὸ τὸν σπανὸ τοῦ μαρτυρίου, γέμισε καὶ κατακοκκίνισε τὴν ἀγριοτριανταφυλλίαν, τὴν ποτογενῆ ἀγριοτριανταφυλλίαν, ποὺ είχεν μοναχὸν ἀργάδιον καὶ δεῦτε τολματίαν. Ἡ ἀγριοτριανταφυλλία αὐτῆς ἦταν παραπομπὴν ἀπὸ τὸν Γολγοθᾶ, κατὼ αὐτὸν τὸ μέρος ποὺ στήσαν τὸ Σταυρὸν καὶ ἀπόγησε τριαντάφυλλα ἀπὸ τὴν μέρα τῆς σταύρωσης.

Κατὰ τινὰ ἄλλην δὲ παράδοσιν, Ἑλληνικὴν αὐτῆς, ἀλλὰ πολὺν, παρὰ πολὺν παλῆν, καὶ αὐτῶντος στέρεαν, ποὺ ἔθεσαν γιὰ εἰρωνία καὶ ἡμέταιρον οἱ Ἐβραῖοι, στὸ κεφάλι τοῦ Σωτῆρος, ἵταν φωτισμένο ἀπὸ πλειμενοὺς κλώνους ἀγριοτριανταφυλλίας καὶ ἡ σταγόνες ποὺ ἔπειταν, ἀπὸ τὸ αἵματομένον μέτωπο τοῦ Θεανθρόπου, ἀπάνω στὸν ἔποιον κλώνον τοῦ στεφανοῦ, γινόντουσαν τριαντάφυλλα, ποὺ ἀνοίγουν ἀμέσως γεμάτα μύρα καὶ εὐμόρφωτα ...

Ύπάρχει δῆμος καὶ μιὰ ἄλλη παράδοσις κατὰ τὴν ὅποιαν κάτω, στὴν ἀκρῃ τοῦ σταυροῦ, ἵταν φωτωμένα βρίσα, καὶ ἡ σταγόνες τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἔπειταν, ἔβαψαν κόκκινα τὰ βρίσα, καὶ γινόντουσαν ἀμέσως ἕνα εἴδος τριαντάφυλλων, ποὺ είναι γνωστά σημεῖα, ἀπὸ τὴν φυτολογία, μὲ τὸ ὄνομα τὸ «βρυώδες ρόδον».

Νά λοιπὸν, πῶς ἔχειται, ἀπὸ Χριστιανικῆς ἀπόγεως ἡ ὡμοφερες τοῦ ρόδου.

‘Ἀλλὰ τὰ ἀγκάθια ποὺ βοεύθηκαν;

Οἱ πατέρες τῆς ἐκκλησίας λένε ὅτι τὰ τριαντάφυλλα ἐπάνταρχαν χωρὶς ἀγκάθια.

‘Ἄλλο δὲ ὅτι Ἀδάμ καὶ Ἡ Εὕνη, διωγτήκανε ἀπὸ τὸν Παράδεισον, ὥia τὰ ἀγάθα τοῦ Παραδείσου ἀλλάζανε ἀπὸ τὸ Θεό μορφή, περιβλήθεντά με κάτι, τὸ διοικού τοῦ κατηστοῦσε δύσκολα στὸν ἀνθρώπο γιὰ νά τὰ ἀπολύσην.

‘Ἐτοι τὸ φεῖδι ἔγειρε φαρισαίκο, τὰ φέραια κωνίγριαν βαθεῖα στὴν θάλασσα, τὰ λουλούδια ἔγειραν ἐφίμεα καὶ φυλλοδούρην σὲ λίγες θρησ, ἀπὸ τὴν στηγὴν ὅπου μά ἰδούν τὸ φέιδι τοῦ ἥπαι.

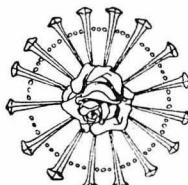
‘Ἐτοι καὶ ἡ τριανταφυλλία ἀπόκτησε ἀγκάθια καὶ ἔχασε τὰ ἄνθη της, ποὺ τῆς τὰ ξαναδιάστησε τὸν Χριστοῦ ἡ Σταύρωση, γιορτὶς νά τῆς ἀφιαρέσῃ δῆμος καὶ τ' ἀγκάθια...

Στὴν Γερμανία πιστεύουν πῶς, διατάντος Διάβολος ἔπειταν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν στὴ γῆ, δέταξε ἡ ντερώση μά ἀγριοτριανταφυλλία, ἡ διοικού τὴν ἀπάντων της ἀπάνω φηλά, ἔνως της σύνεψη, ἔτσι ὥστε τὴν χρησιμοποιητὴ τὴν ἀγκάθια της, γιὰ σκαλοπάτια καὶ νά ξανανείη στοὺς οὐρανούς...

‘Ο θεός δῆμος μάντευτε τὸ σκοπό του, ἔγκριμισε τὴν ἀγριοτριανταφυλλία, τὴν ἔροιξε ἀπάνω στὴ γῆ, καὶ συγχόνοντος ἔγνισε τὰ ἀγκάθια της, διότε νά γλυπτούρη καὶ νά περιηγῇ, διοικού δὲν τὰ μάντει ἀπάνω φηλά, πατώντας σ' αὐτά...

Διηγοῦνται ἀλόγον πῶς δ καταδαμένος Ιούδας, τὴν ιδεούσα δέντρο γιὰ νά κρεμασθῇ, βρήκε μά ἀγριοτριανταφυλλία καὶ κρεμάστησε ἀπὸ δάντη.

Ἐκείνην δῆμος δὲν μποροῦσε νά κρεμήσῃ τὸν ιούδαν καὶ ὁ Ιούδας κρημνίστηκε στὴ γῆ, καὶ νά πεθάνῃ.

Τότε ἔτρεξε καὶ κρεμάστηκε ἀπὸ μιὰ σημι.

‘Απὸ τότε, ὀλε, ἡ ἀγριοτριανταφυλλίες είνε κυρτωμένες πρὸς τὰ κάτω.

‘Οσο δὲ γιὰ τὴν δῆμα πυροδότη ποὺ ἔχοντε τὰ τριαντάφυλλα, ἡ παραδόσης λέει, ὅτι δτανή ἡ Παναγία, φεύγοντας τὴν ὄργη τοῦ Ήραδόν, τραβήσας πρὸς τὴν Αἴγυπτο, στήθηκε κάποιν καὶ ἐπλενε τὰ σπάργανα τοῦ θείου βρέφους καὶ ἐπειτα δέλησε τὸν νά τὰ πλάστη. Τὸ ἀπλωτό ποὺ δέ μά ἀγριοτριανταφυλλά... Κι ἀπὸ τότε δὲν εἶναι ἀγριοτριανταφυλλίες ἐπόχητησαν τὴν ιδιότητα νά βγάζουν ἀνθη μιορβόλια.

‘Ἐπίσης μιὰ ἄλλη παράδοσις τὸν Ἀβίσσουνον λέγει τὰ ἔξης, γιὰ τὴν γένηση τοῦ ρόδου.

Μετὰ τὴν Σταύρωσιν, σὰν ἔγεινε τὸ φοβερὸ σκότω τοῦ σκοτισθηκε ὅτι γῆ, ἡσθε μιὰ πεινή νίγτα ζερζερ καὶ φοβερή!

Τὸ πρῶτον, σάν ἀρχίσει νά χαράξῃ ἡ ημέρα, καὶ τὸ σκοτάδι ἔμψηγεν ἀπὸ τὴ γῆ, τὰ πρῶτα συννεφάκια βάρτηκαν τριαντάφυλλά την στήνη Ἀνατολή. Ἀπέσσον τορέθησε τοῦ Αγγελού, τὰ μάζευμα ἀγκαλίες-ἀγκαλίες καὶ τὰ σπόρωνται στὸ Σταυρό τοῦ Θεανθρώπου. Τὰ οοδάλα συννεφάκια, μεταβλητήσανεν ἀμέσως μὲ δῆμα πυραντάφυλλα, ποὺ γέμισαν τὸ σῶμα τοῦ Σωτῆρος, κατακαλύψανεν τὸ σταυρὸν.

Συγχρόνως βγάλανε καὶ μιὰ τέτοια μοσχοδόλια, ἀπ' τὴν καρδιὰ τοὺς, ποὺ δόσαν ἀγανθηκήν καὶ παρηγορά στὸν Θεανθρώπο πού πυπούσε, στὸ Σταυρὸν ἀπάνω.

‘Ἄπο τὴν παράδοσιν αὐτῆς, ἔμεινεν στοὺς Ἀβίσσουνονς ἡ συνθήσα, νά γεμίζουν κάθε Μεγάλη Παρασκευή, τὸν Σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ, στὶς ἐκκλησίες, μὲ ἀφθονα τριαντάφυλλα μὲ τόσα πολλά καὶ τόσα ωραία πυραντάφυλλα, ποὺ φύνεται πώς στὸ ζερζερ καὶ ματροῦ ἔχο, πρότυπος ξανηκά, μια ροδάκινη καὶ μιορβόλια.

Τὰ τριαντάφυλλα αὐτὰ, ποὺ τὰ κρατοῦνται στὸ Σταυρό, δέ την Κυριακὴ τῆς Ἀναστάσεως, τὰ μοιράζονται οἱ Χριστιανοὶ κατούνται, αναμετάξουν τοὺς, καὶ τὰ φιλάγγε δόλον τὸν χρόνο στὰ σπίτια τοὺς, δέ της καθέ τον... ‘Ἐξαγνά, ἀποφρασιάκα τὸ ξαπλώνει. ‘Ο σύντορφος του τότε, ὁ ποντικός παρασκιάτης ποὺ φροκολούνθησεν δόλες αὐτῆς τῆς κυνήσεως τον, τοῦ λεει: – Δέ εἰν’ ἀκοβία, καυμένε... Τι κάθεσαι καὶ...παζαρεύεις!..

‘Ο Παλαπές

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΛΗΤΩΝ

Διὸν νεαροὶ ἀλτεῖσαν περνοῦν ἔξει πάντας ἓνα διμορφικὸ καταστήματα. ‘Ο εἶνας ἀπ' αὐτοὺς, ἀντιληφθεὶς ὅτι δ καταστηματάρχης ἔχει ἀλλού τὴν προσοχὴ του, ἀπλώνει τὸ κέρι του στὴν προδίκη γιὰ νά κλέψῃ. Πρὸς τηγυμήν δῆμος δέταξε καὶ κατανταράβι τὸ κέρι του... ‘Ἐξαγνά, ἀποφρασιάκα τὸ ξαπλώνει. ‘Ο σύντορφος του τότε, ὁ ποντικός παρασκιάτης ποὺ φροκολούνθησεν δόλες αὐτῆς τῆς κυνήσεως τον, τοῦ λεει:

– Δέ εἰν’ ἀκοβία, καυμένε... Τι κάθεσαι καὶ...παζαρεύεις!..

ΣΤΙΧΙΚΟΙ

ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ

‘Ἐκεῖτε—τὴν πρώτην ἄνοιξη—στοῦ καραβιοῦ τὴν πλώση, στὴς έξιντης Νεαράδας τοὺς κόλφους, ἔχουν στήση στηματάρχης ἔχει μά ωφαλία, ἀγάπης παρεκκλησία καὶ ἀπὸ τὸν ήπιο ἀπόστελεια καὶ ἀπὸ τὴ ἀγριούτη.

Τοῦ ναύτη ἡ ἀγαλητική, τοῦ καπετάνιου ἡ κόρη, μαζὶ μ' ἐκείνους τὰς πλέοντας, τὰ εἰγέ μαζὶ ἀγαπήση... μά τώρα καὶ δένεται τὸ βούτιον τὸ πλοῦν τοῦ κακούνηση

καὶ κλαίει, ποὺ φεύγονταν τὰ πουλιά μὲ τὸ ξανθό τὸ ἀγόρι. ‘Ἔχειται τὸ βούτιον στερνά... καὶ ποντολανταγμένη δέρνεται ἡ κόρη, δέρνεται, μά λεει καὶ στα πουλιά της

στὰ πουλιά της, νά τα γρυπᾶ, στὸ καληνόσιμο τῆς.

Νά τραγουδοῦν τοῦ ναύτη της, σὰν μπιτινέι καὶ σ' ρυάνει:

— Γουλέττα καλοθάλασσης καὶ γογοτάσης, μή μιστεπούδης στη ξενητάκη καὶ ἡ ξενη-

τριά εἰνε γενέτρα!

Γιάννης Γρυπάρης

